

voorspel & verwacht

Voor het lezen van een tekst: tekstsoort achterhalen en inhoud voorspellen

De tekst wordt globaal bekeken maar nog niet gelezen: titel, tussentitels, geaccentueerde woorden, illustraties, structuur (alinea's, nummering, lay-out). Welke soort tekst hebben we in handen? Met welk doel zullen we deze tekst lezen? Waarover kan het gaan?

Tijdens het lezen van een tekst: inhouden van tekstonderdelen aan elkaar koppelen

De tekst wordt opgedeeld in logisch gekozen stukken. Voor het lezen van een volgend stuk maken de leerlingen voorspellingen in de vorm van een vraag over de inhoud van het stuk. Ze koppelen dit hierbij aan wat ze in een vorig stuk lazen en welke informatie ze nu verwachten. Naast inhoud kan ook de tekststructuur een rol spelen: titels, nummering, lay-out, maar ook verwijswaarden en verbindingswoorden.

Na het lezen worden er vragen gesteld over specifieke informatie in de tekst op het niveau onthouden en begrijpen. Vervolgens worden de voorspellingen geëvalueerd. Daarna worden analysevragen beantwoord om een diepe tekstverwerking te stimuleren en misvattingen weg te werken. Stel ook vragen over de bedoeling van de auteur en hoe hij erin slaagde om verrassend te zijn (evalueren).

Vooraf:

Laat de kaft of een eerste illustratie bekijken en laat voorspellingen maken.

Tijdens:

Hou even halt na het voorlezen van een stuk. Beklemtoon een kritische zin of kritisch moment. Leg de focus op woorden die naar een vervolg kunnen verwijzen. Of wijs op de situering van een probleem, een raadsel, een nieuwe gebeurtenis. Welke oplossing verwachten we? Laat voorspellingen maken op het vervolg.

GRIMM

ik doe

Model hoe je je oriënteert op een tekst zonder hem meteen te lezen via tekststructuur, titels, woorden die opvallen, korte inhoudelijke introductie, lay-out, etc. Probeer ook het leesdoel te achterhalen: waarom zal ik deze tekst lezen? Koppel aan wat je zelf al weet over het onderwerp. Waarover kan het gaan? Verwoord goed waarop je let en markeer dit in de tekst. Geef aan dat het interessant zal zijn om deze tekst te lezen om te weten of je verwachtingen kloppen. Daarnaast zal het ook boeiend zijn om op zoek te gaan naar nieuwe informatie.

Model tijdens het lezen hoe je in je hoofd verwachtingen maakt over het vervolg door aanwijzingen die je krijgt tijdens het lezen van een vorig stuk: vormelijke tekststructuur, maar ook verbindingswoorden, de logica van de inhoud.

Model hoe je evalueert of de voorspellingen kloppen. Keer terug naar de tekst. Verwoord waaraan je je liet 'vangen' of waar verrassend nieuwe informatie of wendingen te vinden zijn.

wij doen

Spoor samen met de leerlingen signalen op die naar het vervolg kunnen verwijzen.

jullie doen

Laat een vervolg bedenken, noteren of tekenen, vertellen aan elkaar. Laat aan elkaar verwoorden waarom ze die voorspelling maken op basis van wat ze tot nu toe hoorden in de tekst, of op basis van voorkennis.

jij doet

Laat zelf voorspellingen maken op basis van de inhoudelijke logica of structurele signalen in de tekst.

